

Itsearviointi – Kliinisen auditoinnin asiantuntijaryhmän uusi suositus

Pj Anu Alanen, Kliinisen auditoinnin asiantuntijatyöryhmä, THL

Tässä suosituksessa käsitellään säteilyn käyttöön terveydenhuollossa liittyvää omatoimista arviointia STM:n asetuksen (423/2000) tarkoitamassa merkityksessä. Suosituksen tarkoituksena on selvittää arviointeihin liittyviä käsitteitä ja antaa opastusta ja esimerkkejä omatoimisten arviointien toimeenpanoa varten säteilyä käyttävissä terveydenhuollon yksiköissä (röntgendiagnostiikan, isotooppilääketieteen ja sädehoidon yksiköt).

Terveydenhuollon säteilyn käytössä laadukas toiminta ja hyvä turvallisuuskulttuuri tarvitsevat tuekseen toiminnan järjestelmällisiä arviointoja, sekä omatoimisia että organisaation ulkopuolelta tulevia. Omatoimiset arvioinnit, itsearvioinnit ja sisäiset auditoinnit, ovat tehokkain ja nopein tapa organisaation kehitystarpeiden havaitsemiseen.

Itsearviointi on oman toiminnan, toimintatapojen ja kokemusten järjestelmällinen tarkastelu tiettyjä arviointikriteerejä vasten.

Auditointi on järjestelmällinen, riippumaton, dokumentoitu prosessi, jossa hankittavaa auditointinäyttöä arvioidaan objektiivisesti sen määrittelemiseksi, missä määrin auditointikriteerit on täytetty. Sisäinen auditointi on organisaation itsensä suorittama tai toimeksi antama auditointi. Tällä ei tarkoiteta säteilylaissa erikseen mainittua ulkoista auditointia.

Itsearvioinnissa selvitetään, saavutetaanko toiminnalle asetetut tavoitteet ja tapahtuuko se mahdollisimman järkevästi.

Itsearviointi auttaa organisaatiota tunnistamaan nykytilanteen, löytämään paikallisia toiminnan heikkouksia, asettamaan tavoitteita ja käynnistämään kehittämistoimintaa näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Omatoimisen arvioinnin onnistuminen edellyttää, että arviointi ei ole erillinen toimenpide, vaan se on kiinteä osa organisaation toiminnan suunnittelua ja kehittämistä, arviointiin osallistuvilla henkilöillä on aikaa ja osaamista arvioinnin toteuttamiseen ja että tehdyn arvioinnin kehittämiskohteet johtavat kehittämistoimenpiteisiin.

Suosituksessa esitetään myös arviointitoiminnalle sen eri vaiheet sisältävä prosessikaavio avuksi käytännön toteuttamiseen.

Säteilytoiminnan itsearviointikohteiksi (aiheiksi) terveydenhuollon yksiköissä on hyvä valita aiheita, jotka kuuluvat johonkin niistä kymmenestä aihepiireistä, jotka on lueteltu STM:n asetuksessa kliinistä auditointia varten. Näin varmistetaan, että ulkoiset kliiniset auditoinnit ja omatoimiset itsearviointit tukevat ja täydentävät toisiaan.

STM:n asetus 423/2000 19 §